

רע"פ 478/17 - סמיח שיבלי, מוסטפא זועבי נגד רשות העתיקות

בית המשפט העליון

רע"פ 478/17

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המבקשים: 1. סמיח שיבלי
2. מוסטפא זועבי

נגד

המשיבה: רשות העתיקות

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 6.12.2016 בע"פ 48342-06-16 שניתן על ידי כבוד השופטים א' הלמן, י' שטרית ו-ס' דבור

תאריך הישיבה: כ"ט בחשון תשע"ט (7.11.18)

בשם המבקשים: עו"ד אמיר מרג'יה

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

החלטה

השופט ע' גרוסקופף:

עמוד 1

1. עניינה של בקשת רשות הערעור הוא בהרשעתם של שני המבקשים בעבירה של חיפוש עתיקות ללא רישיון חפירה לפי סעיפים 9(א) ו-37(ב) לחוק העתיקות, התשל"ח-1978 (להלן: "חוק העתיקות"). הרשעת השניים התבססה על קביעת בית המשפט השלום בנצרת (כבוד סגנית הנשיא, השופטת לילי יונג-גפר), אשר אושרה על ידי בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת הבכירה אסתר הלמן - אב"ד, והשופטים יפעת שיטרית וסאאב דבור) לפיה הם נמצאו בשעות אחר הצהריים של יום 27.2.2014 באתר העתיקות "הר ארבל", כשברשותם גלאי מתכות וכלי עבודה נוספים, ולא הצליחו לסתור את החזקה הקבועה בסעיף 38 לחוק העתיקות, לפיה "הנמצא באתר עתיקות כשברשותו של הנמצא או בסביבתו הקרובה מצויים כלי חפירה ויש להניח כי זה מקרוב נעשתה בהם עבודת חפירה באתר, או שברשותו או בסביבתו הקרובה מצוי מכשיר לגילוי מתכות, חזקה שהתכוון לגלות עתיקות, אם לא הוכיח שלא היתה לו כוונה כאמור". בעקבות הרשעתם בעבירה האמורה נידון כל אחד מהמבקשים לשישה חודשי מאסר על תנאי, לקנס של 14,000 ש"ח או 4 חודשי מאסר תמורתם ולחתימה על התחייבות כספית בסך של 24,000 ש"ח להימנע במשך 3 שנים מעבירה לפי חוק העתיקות.

2. הטעם המרכזי לבקשת רשות הערעור הוא שלשית המבקשים הפרשנות שניתנה לסעיף 38 לחוק העתיקות על ידי הערכאות שדנו בעניינם הייתה שגויה, שכן חזקה זו מתייחסת לשיטתם לעבירת ניסיון בלבד, ולא להרשעה בעבירה עיקרית לפי חוק העתיקות, אשר אינה טעונה כלל יסוד נפשי.

3. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים ביחס לבקשת רשות הערעור הגענו למסקנה כי אין מקום לתת רשות ערעור במקרה בו עסקינן. העבירה לפי סעיף 9(א) לחוק העתיקות דורשת כי התביעה תוכיח שאדם ביצע חפירה או חיפוש בדרך אחרת לשם גילוי עתיקות ללא רישיון. סעיף 38 לחוק העתיקות נועד להקל על תפיסתם של מפרי חוק העתיקות הפועלים באתרי עתיקות, באמצעות קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה הנמצא באתר עתיקות כשברשותו או בסביבתו ציוד מתאים (כלי חפירה שזה מקרוב נעשה בהם שימוש או מכשיר לגילוי עתיקות) "התכוון לגלות עתיקות". חזקה זו רלוואנטית, אם כך, לעניין הוכחת יסוד העבירה בה הורשעו המבקשים, ואין הצדקה למתן רשות ערעור לגבי עניין זה. השאלות האחרות שהתעוררו בערכאות דלמטה, דהיינו האם הוכחה כדבעי שהייתם של המבקשים באתר העתיקות, והאם הצליחו לתת הסבר מניח את הדעת לכך שנמצא ברשותם הציוד האמור, הן שאלות פרטניות שאין להן חשיבות כללית, ולפיכך אינן מצדיקות מתן רשות ערעור.

4. להשלמת התמונה נציין כי למקרא בקשת רשות הערעור התעורר בנו חשש שמא יריבות קודמת בין בן משפחתו של הפקח לבין המבקשים עומדת ברקע העמדתם לדין, ואולם משהוברר עניין זה, והתברר שהמחלוקת בה מדובר היא בעניין פעוט יחסית, נחה דעתנו כי הרשעתם אינה עלולה לעוות עיוות דין המצדיק, במקרים מתאימים, מתן רשות ערעור.

5. קיצורו של דבר, בקשת רשות הערעור נדחית, והרשעתם של המבקשים תעמוד על מכוונה.

ניתנה היום, ה' בכסלו התשע"ט (13.11.2018).
